

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Щурко Марії Мойсеївни
«Патогенез імунної дисфункції на тлі метаболічного синдрому при
ішемічній хворобі серця»,
що представлена на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 222 – «Медицина» (22 – Охорона здоров'я)

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор Лаповець
Любов Євгенівна.

Актуальність обраної теми дисертації.

Проблеми серцево-судинних захворювань займають провідне місце у структурі захворюваності та смертності населення України. Для того щоб попередити та лікувати необхідно завжди опиратись саме на патофізіологічні механізми впливу різноманітних факторів ризику, а раннє виявлення та корекція дозволять значно покращити кардіоваскулярний прогноз. Профілактика серцево-судинних захворювань є однією з найбільш пріоритетних завдань, оскільки основна частина факторів ризику обумовлені способом життя, різноманітними стресовими ситуаціями, хронічним стресом, а також дією інших чинників.

Серцево - судинні захворювання (ССЗ) за останні декілька десятиліть займають одне з провідних місць за розповсюдженістю і смертністю, серед яких ішемічна хвороба серця (ІХС) є основною патологією, пріоритетною причиною якої є некротичні процеси в міокарді, що виникли як наслідок атеросклерозу коронарних судин, стресів, артеріальної гіпертензії, ожиріння, гіподинамії, метаболічних порушень. Беручи до уваги дану проблему, дуже важливим є вивчення предикторів розвитку патології серцево-судинної системи. Первинна оцінка факторів ризику є першим кроком у профілактиці ішемічних захворювань артерій. На перебіг ішемічної хвороби серця, особливий вплив має поєднання декількох вище

перелічених факторів, що значно погіршує несприятливий прогноз.

На сьогодні значна увага акцентується на патогенезі метаболічного синдрому, який підвищує ризик виникнення серцево-судинних захворювань і збільшує смертність від них у 1,5 – 3 рази. Проте, часто ідентифікувати метаболічний синдром вчасно не дається, оскільки пацієнтів нічого не турбує, що значно утруднює оцінку його поширеності.

Вищеописане визначає сучасність та актуальність запропонованого дослідження, метою якого є раннє виявлення та усунення факторів ризику вкрай необхідні для прискорення профілактики, зменшення захворюваності та зменшення розвитку ускладнень.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота є фрагментом планової науково-дослідної теми кафедри клінічної лабораторної діагностики та кафедри сімейної медицини факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Вплив факторів ризику та інвазивних методів лікування на перебіг гострих і хронічних форм ішемічної хвороби серця» 2019р., 2021р. (державний реєстраційний номер 0116U004512). Дисертантка є співвиконавцем цієї теми.

Наукова новизна отриманих результатів.

Уперше з'ясовано, що вміст N-кінцевого фрагменту попередника мозкового натрійуретичного пептиду позитивно корелює з вмістом ростового фактору ST 2 у крові хворих на ішемічну хворобу серця у поєднанні із метаболічним синдромом, що може бути діагностичним маркером у оцінці ішемічних та метаболічних порушень.

Уперше з'ясовано, що резистентність до лептину має чітку залежність від статі та є більш вираженою у жінок, хворих на ІХС, що частіше призводить до ожиріння та метаболічного синдрому.

Уперше при аналізі підвищений рівень Hb A1c в крові виявлено в обох групах, а гіперглікемія виявлена лише при ускладненні метаболічним синдромом, що може вказувати на приховане порушення вуглеводного обміну у пацієнтів з ІХС, незалежно від наявності ускладнень метаболічним синдромом.

Більш виражений запальний процес спостерігається у хворих на ІХС ускладнений метаболічним синдромом, що підтверджується підвищеним продукуванням запальних цитокінів.

Уперше виявлено Т-клітинний імунодефіцит на тлі активації кілерної та гуморальної ланок імунітету в умовах ускладнення серцево-судинних захворювань метаболічним синдромом.

Теоретичне значення отриманих результатів.

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального наукового завдання, яке полягає у поглибленні розуміння патогенезу розвитку серцево-судинних захворювань у поєднанні з метаболічним синдромом та виявлення патогенетичної ролі клітинного та гуморального імунітету при серцево-судинних захворювань на тлі метаболічного синдрому.

Практична значимість отриманих результатів.

Результати проведених досліджень розширюють існуючі уявлення про патогенез розвитку серцево-судинних захворювань на тлі метаболічного синдрому. Зміна біохімічних показників, маркерів запалення та показників імунної системи при ішемічній хворобі серця на тлі метаболічного синдрому вказує на доцільність визначення їх в клініці для своєчасної діагностики, ефективного призначення лікування та розробки методичних рекомендацій.

Ступінь обґрунтування та достовірності положень, висновків і

рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дисертація виконана на сучасному науково-медичному рівні. Наукові положення, висновки та рекомендації автора базуються на достатній кількості біохімічних, імуноферментних, імунологічних та статистичних досліджень 120 пацієнтів із ІХС з та без метаболічного синдрому та 30 пацієнтів контрольної групи.

Об'єктом дослідження були ішемічні порушення серця у поєднанні із метаболічним синдромом.

Предмет дослідження – визначення маркерів, пов'язаних із серцево-судинним ризиком.

Дослідження проводили з виконанням заходів щодо забезпечення безпеки та здоров'я пацієнтів, дотримання їх прав, людської гідності та морально-етичних норм у відповідності із принципами Гельсінської декларації прав людини, Конвенції Ради Європи про права людини та відповідних Законів України.

Статистична обробка отриманих результатів заснована на сучасних заставах, багатофакторна та включає достатню кількість методів; повністю підтверджує достовірність отриманих результатів. Виконаний обсяг досліджень, їх характер, ретельна обробка матеріалу дозволяють вважати результати і висновки, отримані дисертантом, вірогідними. Наукові положення, висновки і практичні рекомендації, сформульовані у дисертації, адекватні поставленим завданням, логічно пов'язані з одержаними результатами дослідження і дозволяють вважати їх повністю обґрунтованими.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому, зауваження щодо оформлення.

Дисертація викладена на 147 сторінках комп'ютерного тексту, складається зі вступу, 5 розділів, висновків, списку використаних джерел 157 та 5 додатків. Розділи написано логічно із дотриманням наукового

стилю написання. Фактичний матеріал достатньо ілюстрований таблицями та рисунками.

Текст дисертації відображає хід дослідження в повному обсязі; встановлені факти і отримані проміжні висновки дослідження, що мають незрозуміле походження відсутні. Використані методики досліджень, їх хід і результати описані чітко, зрозуміло, послідовно.

Розглядаючи та аналізуючи основні положення дисертаційної роботи необхідно зазначити, що здобувачкою ґрунтовно і всебічно проаналізовані літературні джерела за темою дисертації, основні положення дисертації є науково обґрунтованими та практично значущими, висновки чітко випливають із матеріалів проведеного дослідження, узгоджені із метою і завданням дослідження.

Оформлення дисертації в цілому відповідає встановленим вимогам, а наявні недоліки вказані в пункті 9 рецензії.

При вивченні дисертації ознак академічного плагіату та порушень академічної доброчесності виявлено не було. В дисертаційній роботі не використовувались ідеї, розробки, текстові запозичення, наукові результати та матеріали інших авторів без посилання на джерело.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті.

За темою дисертації опубліковано 11 наукових праць, з них 3 – у фахових виданнях рекомендованих ДАК України, 2 – у наукометричних базах Scopus та 6 – у матеріалах наукових конференцій.

Недоліки, зауваження та пропозиції щодо дисертації та автореферату стосовно їх змісту і оформлення. Питання.

Принципових зауважень щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи немає. У роботі зустрічаються окремі помилки комп'ютерного набору тексту, граматичні та стилістичні огріхи. Проте зазначені

зауваження не мають принципового характеру, а мають радше рекомендаційний характер.

Дисертаційне дослідження є глибоким та різноспрямованим. Хотілось би почути на захисті відповіді на наступні запитання.

1. Чому на Вашу думку спостерігаємо більш виражену реакцію гіперчутливості III типу у хворих ІХС на тлі МС?
2. Як Ви можете пояснити більш вагоме підвищення лептину в жінок у групі з ІХС на тлі МС і яке це має прогностичне значення?
3. Чим була, на Вашу думку, обумовлена активація кілерної ланки імунітету?

Відповідність дисертації встановленим вимогам.

Вивчення дисертаційної роботи Щурко Марії Мойсеївни «Патогенез імунної дисфункції на тлі метаболічного синдрому при ішемічній хворобі серця», дає змогу вважати її завершеною науковою працею, яка містить ґрунтовні положення наукової новизни та положення практичної значимості, а отримані результати та сформульовані висновки розв'язують важливе науково-прикладне завдання патологічної фізіології – з'ясування патогенетичних особливостей розвитку серцево-судинних захворювань у поєднанні з метаболічним синдромом та виявлення патогенетичної ролі клітинного та гуморального імунітету при серцево-судинних захворювань на тлі метаболічного синдрому, що має суттєве значення як для патологічної фізіології, так і для практики сучасної охорони здоров'я.

Дисертаційна робота Щурко Марії Мойсеївни «Патогенез імунної дисфункції на тлі метаболічного синдрому при ішемічній хворобі серця» оформлена згідно з вимогами до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 р № 40. За актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, методичним рівнем, теоретичним і практичним значенням, обсягом виконаних досліджень дисертація відповідає вимогам, передбаченим пунктами 6-8 Порядку присудження

ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.012022 р. № 44, які висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а її авторка Щурко Марія Мойсеївна заслуговує на присудження ступеня докора філософії в галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Рецензент

Член спеціалізованої вченої ради ДФ 35.600.055
створеної для разового захисту
у Львівському національному медичному
університеті імені Данила Галицького
МОЗ України,
доктор медичних наук, доцент

М. А. Колішецька

Колішецька М. А.

Підпис

Засвідчую

М. А. Колішецька

Провідний фахівець
відділу кадрів
ЛМНУ ім. Данила Галицького